

ภาคที่ ๕

คำที่บังสันนิษฐานไม่ได้ว่าเป็นคำภาษาไทย

การสืบค้นคำสันนิษฐานในภาษาไทยที่มีมูลรากเป็นคำภาษาเขมรนี้ทำให้
ได้พบคำไทยที่พ้องกับคำเขมรเป็นจำนวนมากที่ไม่อาจจะตัดสินได้ว่า เป็นคำไทยเดิม
หรือ คำเขมรเดิม ถึงแม้จะใช้หลักพิจารณาที่เคยใช้กับคำอื่นได้ก็ตามตัดสิน ก็
ยังตัดสินไม่ได้ เพราะรูปของคำเหล่านี้เป็นรูปที่อาจเป็นไปได้ทั้งคำไทยและคำเขมร
เป็นคำที่ใช้อยู่ในภาษาไทยโดยปกติมากน้อยเพียงพอกัน จึงอาจจะ เป็นคำที่บังเอิญมา
พ้องกันโดยไม่มีใครบ่งใครชี้ก็ได้

หลักฐานทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมแต่โบราณมาขึ้นย่นว่า
ไทยเป็นฝ่ายรับวัฒนธรรมของเขมร แต่ประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์กล่าวว่า
เขมรในระยะหลังนี้ยอมรับว่า วัฒนธรรมไทยสูงกว่าวัฒนธรรมเขมร เขมรถือไทย
เป็นครูทั้งทางวิชาการ การปกครอง ขนบธรรมเนียม คติชนคติศิลปกรรมและนาฏกรรม
มีเจ้าเขมรหลายองค์เข้ามาศึกษาภาษาและวิชาความรู้ต่าง ๆ ในเมืองไทย ในเขมร
คนที่พูดภาษาไทยได้ ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้รู้ คนเขมรจึงชอบพูดภาษาไทย ทั้งนี้
จึงปรากฏว่า คำไทยเข้าไปอยู่ในภาษาเขมรมากและเป็นคำใช้ทุกอย่างในภาษา เช่น
งาม ทย ม กี้ กวางต่าง ห้างพวง ฯลฯ ก็คือคำ งาม คอบ
หมอ กี้ ช้างต่าง ห้างพวง ฯลฯ ในภาษาไทยนั่นเอง การนับเลข
ของเขมร ก็มีคำนับเป็นภาษาเขมรถึงเพียงจำนวน ๒ เท่านั้น สูงกว่านั้นขึ้นไป
เขมร ใช้คำไทย เช่น สามสิบ เขมรออกเสียงว่า ซามเซ็บ สี่สิบ
เขมร ออกเสียงว่า ซีเซ็บ ร้อย ก็ว่า โรบ เป็นต้น

การพิจารณาคำพ้องในภาษานี้ ไม่สามารถจะใช้หลักการพิจารณาคำเขมร
หรือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ จึงจำเป็นจะต้องใช้เรื่องราวของคำเป็นแนว
อธิบาย แต่เป็นที่น่าเสียดายว่า ไม่อาจจะค้นเรื่องราวของคำมาประกอบได้ เพราะ
คำเหล่านี้ เป็นคำที่ใช้อยู่ในภาษาพูดธรรมดา จึงจัดไว้เป็นคำประเภทสงสัย จะคัด
ทั้งเสียก็เสียดายด้วย เป็นคำที่มีลักษณะน่าสนใจอยู่มาก ได้ยกขึ้นเทียบให้เห็นเพื่อให้
ท่านผู้รู้ทั้งหลายได้พิจารณาคือไป.

กง แปลว่า ส่วนรอบของล้อรถและล้อเกวียน, ไม้รูปโค้ง
ที่ตั้งเป็นโครงเรือ คำนี้ เขมร มี กง อ่านว่า กิ่ง (คล้ายกง) แปลว่า
ล้อรถ ล้อเกวียน เช่น กงรถบนตึกขางกงรหะ อ่านว่า กิ่งรถขั้วนโคจเจียง
กิ่งรหะสั แปลว่า ล้อรถบนล้อเล็กกว่าล้อเกวียน

มอญ มีคำพ้องอยู่คำหนึ่ง ว่า กิง อ่านว่า เกิง แปลว่า
ไม้รูปโค้งที่ตั้งเป็นโครงเรือคล้ายกับมีคำ กง (Gong) แปลว่า ไม้กงเรือ^(๓๓) ใช้กัน
คำนี้อาจจะเป็นคำที่บังเอิญมาพ้องกันหลายภาษาหรือเป็นคำที่ขอยืมกันใช้
ก็ได้ บังคับหาหลักฐานที่จะยืนยันแน่นอนไม่ได้

ในภาษาไทยมีคำที่มีเสียงและความหมายเหมือนคำ กง อยู่หลายคำ
เช่น กง โกง โกง โกง จึงขอชี้แจงว่า คำ " กง " อาจ เป็นคำที่บังเอิญมีเสียง
และความหมายมาพ้องกัน ไม่ใช่คำที่ขอยืมกันใช้

กรอง แยกของหนานออกจากของละเอียด

เขมร เขียน ครง อ่านว่า ครง ความหมายเหมือนไทย
เช่น ปรุฎาม์ครงทัก อ่านว่า ปรอค์ม์ครงศรีก แปลว่า เครื่องกรองน้ำ

กระแจะ แป้งหอม บงเครื่องหอมค่าง ๓ ที่ประสมกันสำหรับ
ทา หรือ เจิม

เขมร เขียน กรจะ อ่านว่า กรอแจะสั แปลว่า แป้งกระแจะ
แป้งหอม เช่น กรจะเนะกรอุณาส์ อ่านว่า กรอแจะสนิกรอโอมนะ
แปลว่า แป้งกระแจะนี้หอม นะ

กรง ภาชนะที่เก็บถ้วยใบตองหรือใบไม้ เป็นต้น สำหรับใส่ของ

เขม. กนโทง อ่านว่า ก้อนโคง แปลว่า กระตง หมายถึง
ที่ใส่ของและกระตงที่ลอบในเทศกาลเดือนสิบสอง. ส่วนกระตงจีวร เขมรเขียน
ชงห์ อ่านว่า ชะคัง

กระหะ ภาชนะถนกันปากผาบ ไข่หอด
เขมร ไข่ ชุทะ อ่านว่า ชะค๊ะ

กระทาบ แปลว่า กระตงของเอาตากออก
เขมร ไข่ว่า โสฺท อ่านว่า สุตีบ (มอญออกเสียงเป็น กะตะตะ)
เช่น โสฺทหองกร อ่านว่า สุตีบองกร แปลว่า กระตางข้าวสาร

กะมิ น้ำที่คั้นออกจากเนื้อมะพร้าว
เขมร เรียบก ชุหิอะ อ่านว่า ชะคิ

กระเชอ ภาชนะสานคล้ายกระจางขนาดเล็ก ถนลอมปลาบหาย
ใช้กระเก็บค

เขมร เข็บน กญฺเช็ อ่านว่า ก้อนเจอ เช่น
ภาวกสูรวกนุงกญฺเช็ อ่านว่า กัดโสรวกนุงก้อนเจอ แปลว่า ใส่ข้าวเปลือกในกระเชอ

กระเทบ คนหรือสัตว์ที่ไม่ปรากฏว่าเป็นชายหรือหญิง, ผลไม้มี
เมล็ดคล้าย พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานเทียบภาษาอาหม ว่า เทบ
เขมร ไข่ เซหีบ อ่านว่า กะเคบ มีความหมายอย่างเดียวกับคำ
กะเทบ ของไทย

กระเบ็อง ของที่ทำด้วยดินหรืออิฐลอบข้างอื่น โคนปรกติเป็นแผ่น

ไซ้ เป็นเครื่องมุงหลังค. หรือปูพื้น

เขมร เกบ็อง อ่านว่า เกบ็อง เช่น

ญูลเกบ็อง อ่านว่า ค้อมโบคเกบ็อง แปลว่า หลังคากระเบื้อง

กระเวียน นกกินปลาตัวใหญ่ บินสูง ร้องเสียงดัง

เขมร เขียน เกรียล อ่านว่า กระเวียนล

กระสา นกกินปลารูปคล้ายนกยางแต่โตกว่า มีลายชนิด

เขมร เรียก กุรลา อ่านว่า กุรอรา

ขนาย แปลว่า งาช้างพัง

เขมร มีคำ ขุนาย ออกเสียง ช กับ น พร้อมกัน แปลว่า

เขี้ยวแหลมของหมู เป็นเครื่องป้องกันตัว

คำทั้งสองนี้ แม้จะมีความหมายไม่ตรงกันนัก ก็มีลักษณะคล้ายกัน

มากที่สุด

ขลุบ เครื่องดนตรีชนิดหนึ่งไซ้เป่า

เขมร เขียน ขลุบ อ่านว่า โชล็บ

ครา แปลว่า ครา ครา หน

เขมร ครา อ่านว่า เกรีย แปลอย่างเดียวกับ คราของไทย

เป็น คราโกรบ อ่านว่า เกรียโกรบ แปลว่า คราวหลัง

เกรง อีกทีก กิ่งทอง

เขมร เกรง อ่านว่า เกรง เป็นคำอธิบายเสียงไม้ใหญ่ล้ม

หรือ เสียงสะลอกซัดเสียงดัง เฝิรลฎาเกรง อ่านว่า เซอรสมลือเกรง

แปลว่า ไบ๋ลัมคังกรีน

โคลง ไบ๋กคลอน กรอก เอียงไปมา มักใช้ว่า โคลงเคลง
เขมร โขลง ว่า เอียงขึ้นเอียงลง เช่น ทุกโขลง อ่านว่า
คู้กโคลง แปลว่า เรือโคลง

จั้งจั้ง แปลว่า จัน ชะงัก หยุก ตกตะลึง
เขมร จรุง่าง อ่านว่า จรุงัง แปลว่า ไม่รู้จะทำอะไร
ฉรจรุง่าง อ่านว่า ไชรจรุงัง แปลว่า ยืนไม่รู้จะทำอะไร ยืนตะลึง

จ้งโร แปลว่า ชั่วร้าย
เขมร มีคำ จงโร อ่านว่า จองโร แปลว่า ชั่ว

จวมก แปลว่า เครื่องมือสำหรับแทงปลา มีง่ามเป็นสามขา
ปลายมีเงี่ยงค้ำยาว
เขมร เข็บน จวมก อ่านว่า โจวมก ความหมายอย่างเดียวกับ
คำไทย

จรมม แปลว่า ที่ปัก ที่ประชุม
เขมร มีคำในภาษาวา ชรั อ่านว่า จรมม แปลว่า
ที่ปักชั่วคราว ที่อาศัยชั่วคราว ทำค้ำบังไม้ หรือ ฟาง เช่น
อนากแลสรอาสุรัยักนุงชรั อ่านว่า นักแลสรอาสุรัยักนุงจรมม
แปลว่า ชาววาอาศัยในที่ปัก

จรวน เครื่องจุ่มักโทษ ทำค้ำบังเหล็กใช้จำราชทั้งสอง
เขมร ว่า จรวน หมายถึง ห่วงเหล็กที่ผูกขานักโทษ ไทยมีใช้

บ้านเมือง แปลว่า ราชวงศ์ คำเหนือบ คำความชอบเป็นที่ไชย
 เขมร มีคำ บัณจ๋ อ่านว่า บัณนัค แปลว่า ยี่มือ, ราชวงศ์
 ที่ทำให้คอมแทนยี่มือ เช่น การนุ้ชาบัณจ๋ไกรบลงมาชู้ อ่านว่า กานู้เจียบบัณ
 นัคโคโรเบ้าะสเมียบคุม แปลว่า การนั้นเป็นยี่มือของน้ำจัน

ประทุบ หลังคาเรือหรือกริบน มีรูปค้อม ๆ
 ภาษา เขมร ใช้ บุหุร อ่าน ผะตุร์

ประณี แปลว่า เมตศา เอ็นดู
 เขมร ใช้ ปุรณี อ่านว่า ปุรอเนบย์ แปลว่า เมตศาปราณี

แปรก ไม้ที่ปักข้างลอร์ดเดวียน
 เขมร ใช้ แปรก คำเดียวกัน เช่น แปรกรแพะ
 อ่านว่า แปรกระเค๊ะ แปลว่า แปรกเกวียน

แปรง แปลว่า สิ่งของอย่างหนึ่งทำด้วยขนสัตว์ ตรงที่
 เขมร ว่า แปรง แปลว่า ขนขาวแข็งที่อยู่บนหลังหมู แปลว่า แปรง ค้วย

ผง แปลว่า สิ่งทีละเอียด เศษหยากเยื่อ
 เขมร ใช้ ผง อ่านว่า ฟ็อง ผงฎีส อ่านว่า ฟ็องเค็ยขอ
 แปลว่า ผงซอลค

ผง แปลว่า หึ่งหมค หึ่งปวง
 เขมร ใช้ ผง อ่านว่า ฟอง แปลว่า หึ่งปวง หึ่งหลาย
 ค้วย เช่น อนาคตูวเววีกการ อ่านว่า นักฟองโครวเชวอการ แปลว่า
 คนหึ่งปวงคองห่างาน

วายนางเชรณง อ่านว่า ไวพองเจรพอง แปลว่า ที่คล้ายคำด้วย

ผอบ เป็นคำเรียก กลั้มที่มีเชิง มีบอค

เชมร มีคำ ปรอบ อ่านว่า ปรอ้อบ เรียกกลั้มชนิดเดียวกัน
เช่น ปรอบสุลา อ่านว่า ปรอ้อบสุลา แปลว่า ผอบหมาก
ปรอบบารี อ่านว่า ปรอ้อบบาเรีย แปลว่า ผอบบุหรี่

พั้น แปลว่า เล่นเอาเงินหรือหุนทรพุกกันควนการ เสียงโชค
หรือ ปีมื่อ

เชมร มีคำ ภูนาล์ อ่านว่า เพนีออล์ ความหมายเหมือนกับ คำ
" พั้น " ของไทย เช่น
ชลมานภูนาล์คณา อ่านว่า จวลเมือแนเพนีออล์เกนีย แปลว่า ตีไก่พั้นกัน

พราย แปลว่า ภูคิตินิดหนึ่ง และใช้คู่กับคำเลื่อมว่า
เลื่อมพราย อธิบายลักษณะของสิ่งที่เป็นมันมีประกาย

เชมร ว่า พราย อ่านว่า ปราย แปลว่า ปี และแปลว่า
เลื่อมพราย ค้วย

พะเบิน แปลว่า ค้อนใหญ่ ของมากกองสมกันจนสูง
เชมร ใช้ว่า เกนีน อ่านว่า เพนิน แปลว่า เหล็ก หรือ
ค้อนอันใหญ่ เช่น ภูฎาวนึ่งเกนีน อ่านว่า ค้อมคาวนึ่งเพนิน แปลว่า ตีคาบ
ค้วยค้อนใหญ่

พังพาน แปลว่า แม่เบี้ยงู

เชมร ว่า พหาร อ่านว่า ปัวเปียร์ แปลว่า คองเบือแผ่ออก

เพลง แปลว่า เอริมต่อให้ติดกัน ติดต่อกัน
เขมรเขียน เกฺลอะ อ่านว่า โพละสึ แปลว่า เชื่อมให้ติดกัน
เช่น กุนเกฺลอะ อ่านว่า โกนโพละสึ แปลว่า ลูกแฝด
เกฺลอะสัหฺ อ่านว่า โพละสึล้อมปัวค แปลว่า ต่อเข้าให้ติดกัน

มาศ แปลว่า ทอง เช่น " แก้วแถมมาศบรรจบ " (๑๕๕)
เขมร มีคำ มาศ อ่านว่า เมียะสึ แปลว่า ทอง
คำนี้ มลาญ มีว่า มาศ แปลว่า ทอง อาจเป็นคำเดิม
 ที่เป็นตัวต้นแก้วของคำ มาศ ของไทย และ มาศ ของ เขมร ก็ได้

โย สิ่งที่เป็นเส้นเล็ก ๆ ขาว ๆ บาง ๆ
เขมร ใช้ โย เช่น โยญุก อ่านว่า โยจุก แปลว่า โยบัว

ระยั้ง แปลว่า เครื่องตีให้เกิดเสียงเป็นอวตคีตัญญาณ
เขมร ใช้ว่า รท่าง อ่านว่า โรกั้ง

ระทหา แปลว่า เรือนดอกไม้ไฟที่มีรูปสี่เหลี่ยมสูง ประทับด้วย
 ดอกไม้ไฟสำหรับจุดในงานเมรุ เป็นต้น
เขมร ว่า รทหา อ่านว่า รนเคียบ แปลว่า แฉงลอย
 มันโคที่ยกเลื่อนไปมาได้ , ชื่อดอกไม้ไฟอย่างหนึ่ง

ระบัค แปลว่า ผลิ แดกใบอ่อน
เขมร มีคำ ลมาสึ อ่านว่า ลุมาสึ แปลว่า ใบอ่อน แดกใบอ่อน

เช่น สุ่มาสสุลีสวศบ อ่านว่า สบะสสุลีสวศบ แปลว่า มะม่วงแตกใบอ่อน

ระมื่อ แปลว่า ลือ เลื่องลือ หึ่งเฟื่อง เอิกเกริก

เขมร มีคำ สบี่ อ่านว่า เสบิบ แปลว่า เลื่องลือ

ระลิก แปลว่า คิกคัง นึกถึง

เขมร มีคำ รลิก เขียนว่า รุก ก็ได้ อ่านว่า โรลิก

แปลว่า คิกคัง

รง แปลว่า เครื่องร้อนของตะเข็บค

เขมร มีคำ แรง อ่านว่า แรง แปลว่า ร้อน เช่น

เคแรงเมสา อ่านว่า เกแรงเมธา แปลว่า เขาร้อนแป้ง

รวม เรียก เครื่องสำหรับใส่หมากพลู บุหรี่ บา ส่วนมาก

ห้าควยน้ำ

เขมร มีคำ ลม อ่านว่า ลอม แปลว่า ที่ใส่หมากพลู

เช่น ลมปรัก อ่านว่า ลอมปรัก แปลว่า ล่วมเงิน

ละเมียด แปลว่า ชิค สนิท ละมุนละม่อม

เขมร มีคำ เลมียค อ่านว่า เลมียค แปลว่า ชมัน

เช่น งูคหิกลาบเลมียค อ่านว่า งูคหิกเสียบเลมียค แปลว่า อาน้ำหาขมัน

ละเคียด แปลว่า ไม่หยาบ เล็ก เป็นขง

เขมร มีคำ ลอค อ่านว่า ละเอ็ด แปลว่า ละเอ็ด

ลัน แปลว่า เครื่องตัดปลาไหลหัวด้วยดรรชนีไม้ไผ่
 เขมร มีคำ ลัน อ่านว่า เลี่ยน แปลว่า เครื่องตัดปลาไหล
 หัวด้วยดรรชนีไม้ไผ่ เช่น หนังกูญงลัน อ่านว่า หนังกูญงเลี่ยน
 แปลว่า ปลาไหลเข้าในลัน

ลันเนา แปลว่า แนว แฉว แฉย แฉน ถิ่น
 เขมร มีคำ ลันเนา อ่านว่า ลัมเนิว แปลว่า ถิ่น ที่อยู่
 เช่น มุทธชาตเนารบขมณุตส อ่านว่า เมตติยะเจียลัมเนิวโรเบาะลัมณุตส แปลว่า
 บ้านเป็นที่อยู่ของมณะบิ

ลันยาก แปลว่า ยาก ไม้สะรวก
 เขมร ใจัว ลันยาก อ่านว่า ลัมยาก แปลว่า ลันยาก ยาก เช่น
 ลันยากเทา อ่านว่า ลัมยากเทิว แปลว่า ไปยาก

ลันพอง แปลว่า อิกห้า
 เขมร ใจัว ลันพอง อ่านว่า รุมป็อง แปลว่า อิกเพิ่ม
 เสียงก๊กก้อง เช่น ลันพองสมุทร อ่านว่า มัมปิวสมุต แปลว่า เสียงสะท้อนทางทะเล

ลันเล็ก แปลว่า เล็กตอน ต้นเรื่องเก่าขึ้นมาพูดใหม่
 เขมร มีคำ ลันเล็ก อ่านว่า รุมเล็ก ความหมายตรงกับ
 ลันเล็ก ของไทย เช่น ลันเล็กบุญคุณ อ่านว่า รุมเล็กบนกุน แปลว่า
 ลันเล็กบุญคุณ

ลันเลียง แปลว่า ขนส่งทางเรือโดยวิธีแบ่งพอกกำลังที่จะเอาไปได้
 เขมร ใจัว ลันเลียง อ่านว่า รุมเลียง ความหมายเหมือนของไทย
 เช่น ลันเลียงหค อ่านว่า รุมเลียงปิวล แปลว่า ลันเลียงรัพล

ส่วเียง แปลว่า เข้ายับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่วางตัวเป็นกลาง
เขมร มีคำ ส่วเียง อ่านว่า สมเียง ความหมายอย่างเดียวกับ
กับคำไทย เป็นคำแผลงมาจาก เลื้อยียง อ่านว่า เลื้อยียง แปลว่า เอนเอียง

สุ แปลว่า ถึง ล่าง รู้ความ
เขมร มีคำ สุ อ่านว่า สู่ แปลว่า ถึง ครั้น เมื่อ เจน
สุอายุ ๒๒ ฉน่ำ อ่านว่า สุอายุโมกิบฉน่ำ แปลว่า ถึงอายุ ๒๒ ปี

วังเวง แปลว่า รู้สึกสะเทือนใจจนให้หวนระลึกรำพึงถึง
ความหลัง

เขมร มีคำ วังเวง อ่านว่า วังเวง แปลว่า หลง
เช่น วังเวงญลว อ่านว่า วังเวงโยลิว แปลว่า หลงทาง
วังเวงสูมารี อ่านว่า วังเวงสูมาเคียบ แปลว่า หลงลืม

สงวน แปลว่า ถนอมรักษาไว้ หวงแหนไว้
เขมร มีคำ สงวน อ่านว่า สงวน แปลว่า ถนอมน้ำใจ
ทะนุถนอม ครอบครองรักษาโดยถนอม เช่น สงวนจิต ว่า ถนอมจิตใจ
สงวนหีสี ใช้ในภาษาวรรณคดี แปลว่า น้อมรัก

ซมุก แปลว่า ถ่านซี้ถ่านสมกับรัก สำหรับหาสิ่งต่าง ๆ เช่น
กระดานดำ

เขมร มีคำ ซมุก ความหมายเหมือนกับไทย คือ เป็นซี้ถ่าน
(ใช้เสกษณ์หรือใบทองเผา) มาดสมกับรัก ใช้หาสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นสีดำ และ
แปลว่า เขม่า คอย

ไทยมีคำที่มีรูปคำและเสียงเหมือนคำ ซมุก ของเขมร ทั้งความหมาย
ก็ใกล้เคียง คือ คำ ซมุกซม่อม กับ ซมุกซมัว เป็นคำที่ใช้แต่ในภาษาไทยเท่านั้น

เขมร ใช้คำว่า ព្រះវិហារខ្នុរ หมายความว่า เกวาระเควักเกวาระคว็อก ใน
ความว่า ขมุคขมอม ส่วนขมุคขมัว ไม่มีคำใช้เลย

สวณ แปลว่า สิ้นสติ หมคควา^๑มีรูสี่ก

เขมร ว่า สญลป หมายความว่า ช้อนลิ้น แปลว่า สิ้นสติ เช่น
គេខ្លួនវាបាត់កែស្រលប់ หมายความว่า เกโฏรวไวเคือลแคช้อนลิ้น แปลว่า
เขาถูกตีจนสลบ

สลาต ชื่อปลาชนิดหนึ่งตัวแบน ๆ

เขมร เรียกปลาชนิดนี้ว่า สลาต

สวาน เครื่องมือสำหรับเจาะไข่อ่างหนึ่งทำเป็นเกลียว

เขมร เรียก สวาน

สะอาด แปลว่า หมคจค ป่องใส บริสุทธิ์ ไม่สกปรก

เขมรใช้ว่า สอาด ออกเสียงตัว ส กัย อ ความพร้อมกัน
แปลว่า หมคจค สวยงาม

สะอิก แปลว่า สมคันขึ้นมากระหมปากช่องหลอกลมทำให้ ชะงัก

แล้วระเบิดออกมาโดยไม่ได้ตั้งใจ

เขมร ว่า สะอิก

สังเวียน แปลว่า คอกหรือ วงล้อม สำหรับการแข่งขันต่าง ๆ เช่น

ชนไก่ ชกมวย

เขมร ว่า สงเวียน แปลว่า ที่ล้อมรอบเพื่อการแข่งขัน เช่น

สงเวียนม้าน แปลว่า สังเวียนไก่ เป็นต้น

ในภาษาไทยมีคำ เสวียน แปลว่า ซดหยาบที่หว่านเป็นวงกลม
สำหรับรองกันหม้อ น่าจะเป็นคันตาของ สังเวียน แต่ไม่พบคำ เสวียนในภาษาเขมร
พบแต่คำ รุงเวร อ่านว่า ร็องเวรร์ หมายความว่า อย่างเดียวกับ เสวียนของไทย
เช่น รุงเวรฉนำง อ่านว่า ร็องเวรฉนำง แปลว่า เสวียนหม้อ

สบญ แปลว่า สายโซ่ หรือเหล็กทำเป็นข้อ ๆ เพื่อล่้ามานประคอง
ให้ติดกับที่ใส่กัญแจ

เขมร มีคำ สรญว อ่านว่า ซุรเวอเวอ เช่น
สรญวบงอวจ อ่านว่า สุรเวอเวอของอวจ แปลว่า สายบุญหน้าค่าง

สึค เรียบ ช่างตัวผู้มีงาสั้นโผล่ออกมาเล็กน้อย
เขมร มีคำ สค อ่านว่า สุกอ เรียบ ช่างสึค

เสนอ แปลว่า ยืนค่อ นำขึ้นอ้าง
เขมร ว่า เสนี อ่านว่า เเสนอ แปลว่า ยกขึ้นกล่าว กราบพูด
บอก ใจในราชการเป็นภาษาหนังสือ

เสบียง แปลว่า อาหารที่จะเอาไปกินระหว่างเดินทางไกล
คำนี้ เขมรใช้ เสบียง อ่านว่า เสบียง ความหมายเหมือนกับคำไทย เช่น
เรวี่จ้งบงตุรุมานเสบียง อ่านว่า เรวอจ้งบงโอรวเมียนเสบียง แปลว่า ทำศึกต้องมี
เสบียง

เสมอ แปลว่า เท่ากัน ปานกัน ราบเรียบ เสมอกัน
เขมร มีคำ เสมี อ่านว่า เสมอ แปลว่า เท่ากัน เท่าเทียม
เช่น เบ็งมานวิชาเสมีคนา อ่านว่า เบ็งเมียบนวิเจียเสมอเกนียบ แปลว่า เรามี
วิชาเสมอกัน

โสโครก แปลว่า สกปรก เป็อนเปราะ

เขมร มีคำ โสโครก และ โสโครก อ่านว่า โสโกรีก และ โสกรีก แปลว่า สกปรก เช่น ชนุช่วงสุสิถโสโครก อ่านว่า จนเจิบะ-
ะสิถโสกรีก แปลว่า ย่ำ (เรือน) ที่ทำด้วยไม้สกปรก

องอาจ แปลว่า กล้าหาญ ฝั่งผาย สง่า

เขมร มีคำ องอาจ อ่านว่า อ็องอาจ แปลว่า ฝั่งกล้าหาญ
อาจหาญ เช่น สี่องอาจ อ่านว่า สมเคี้ยอ็องอาจ แปลว่า คำพูดที่อาจหาญ

อันชัย แปลว่า ชัย ระเบียบ ลำดับ และเป็นคำเรียกพระลูกวัด

เขมร ว่า ฌญาย์ อ่านว่า อันชัย แปลว่าสามัญ และใช้เป็น
คำเรียกพระลูกวัด

อ่าเออ เรียกเขตมิ่งแบ่งการปกครองห้องที่ตามลักษณะปกครอง
ห้องที่ แปลว่า ลำหัง ลีไต้

เขมร มีคำ อ่าเพ็ อ่านว่า อ่าเปอ แปลว่า การที่กระทำ
เช่น อ่าเพ็อกรัก อ่านว่า อ่าเปออาเกร้าะ แปลว่า การกระทำชั่ว
